MÜZİK DERSİNE KARŞI TUTUMLARIN HAYATLA İLİŞKİLENDİREBİLMEDEKİ ROLÜ

Mustafa KABATAŞ [1]

ÖZ

Bu araştırma, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müziğe karşı tutumlarının müzik ve müzik teknolojisini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarılarına etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.Araştırmada öğrencilerin müzik ve müzik teknolojisi ile günlük hayatı ilişkilendirebilme düzeylerini belirlemek amacıyla, öğrencilerin müzik ve müzik teknolojisine yönelik tutumlarını belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır. Kullanılan başarı testi, müzik programının içeriği, amaçları, öğrenci kazanımları ve uzman görüşleri dikkate alınarak; müzik, müzik teknolojisi vee müzik eğitimi alanlarından dört seçenekli çoktan seçmeli toplam 30 sorudan oluşmaktadır. Bu testin güvenirliği ve geçerliliğini araştırmak ve ayrıca öğrenciler tarafından anlaşılmayan ifade ve soruları tespit etmek amacıyla yapılan pilot çalışma, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinden toplam 77 kişiye uygulanmıştır. Pilot çalışmadan elde edilen verilerle testin güvenirliğini hesaplamak için SPSS 11.5 paket programı kullanılmış olup, elde edilen analiz sonuçlarına göre testin güvenirlik katsayısı 0.78 olarak bulunmuştur ve çalışma neticesinde öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Teknolojisi, Müziği Günlük Hayatta Müzik Yönelik Tutum, ilköğretim Öğrencileri.

[1]Yrd. Doç. Dr.Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, mustafa-kabatas(at)hotmail.com

THE ROLE RELATED TO LIFE RELATIONSHIP AGAINST MUSIC COURSE

ABSTRACT

This research was conducted to investigate the effects of attitudes towards music on the achievement of music and music technology to daily life in primary school eighth grade students.The purpose of this study was to determine students 'attitudes towards music and music technology in order to determine students' daily life associations with music and music technology. Taking into account the achievement test used, the content of the music program, its aims, student achievements and expert opinions; Music, music technology and music education. A pilot study was conducted to investigate the reliability and validity of this test and also to identify the expressions and questions that are not understood by the students. This pilot study was applied to 77 students from 8th grade primary school students. The reliability of the test was obtained by using the SPSS 11.5 package program and the reliability of the test was found to be 0.78 and it was found that there was a moderate correlation between the students' attitudes towards music lessons and the achievement of associating music lessons with everyday life shows.

Key Words: Texts: Music, Music Technology, Music Music Attitude Toward Daily Life, Elementary Students.

Kabataş, Mustafa. "Müzik Dersine Karşı Tutumların Hayatla İlişkilendirebilmedeki Rolü". *ulakbilge* 5. 12 (2017): 837-864

Kabataş, M. (2017). Müzik Dersine Karşı Tutumların Hayatla İlişkilendirebilmedeki Rolü. *ulakbilge*, 5 (12), s.837-864.

1. Giriş

Bilgi herzaman olduğu gibi günümüzde de çok önemlidir, aynı zamanda insana yapılan bir yatırımdır ve başarının da anahtarıdır. Bu bakımdan hızla gelişen dünyada bilgiyi gündelik hayatta kullanılabilir duruma getirebilmek için eğitim standartlarının da çağa adapte olması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile; eğitim ve öğretim aşamalarında, bilginin yaşamı kolaylaştırmak için kullanılmasının gerekliliğini fark edebilmeyi sağlayacak ve ülkelerin teknolojik dünyada yerlerini almada geleceğini belirleyecektir. Çağımız insanı için bilim ve teknolojinin getirdiği yeniliklere uyum sağlayabilmek ve bunları günlük hayat ve toplumun ihtiyaçları için en etkin şekilde kullanmak oldukça önemlidir. İnsan ve toplum açısından bakıldığında bilim, yaşam kalitesini yükseltmeyi, geleceğin bugünden daha iyi olmasını ve doğayı insanın hizmetine sunarak ondan yararlanmayı amaçlamaktadır. Bireylerden, çağımızda bilgi üretmeleri; kendisine verilen bilgileri aynen kabul etmek yerine bilgiyi sorgulayarak, yorumlayarak ve araştırarak sürece aktif olarak katılmaları beklenmektedir. Bu yüzden her ülke bireylerini bu niteliklerde yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ülkeler eğitim alanındaki noksanlıklarını sorgulamakta ve yeniden bir yapılanmayla bu noksanlıkların giderilmesini tartışmaktadır. Bir toplumun gelişmişlik derecesi ile toplumun eğitim sistemi arasında yakın bir ilişki olduğu fikri yeni olmamakla birlikte özellikle son çeyrek yüzyılda Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların yayınlarında, bilimsel araştırmalarda ve devlet adamlarının konuşmalarında sık sık dile getirilmektedir (Karatepe, 2003).

Bilgi çağının yaşandığı günümüzde eğitim sisteminde temel amaç, öğrencilere mevcut bilgileri aktarmaktan çok bilgiye ulaşma becerileri kazandırmak olmalıdır. Bugün okullarımızda okuttuğumuz öğrencilerimiz, gelecekte ülkemize yön verecek olan bireylerdir. Geleceğe yön verecek olan bu öğrencilerimize, her yönden üst düzey bilgi ve beceri kazandırmak gereklidir. Bu bakımdan öğrencilere müzik derslerinde çevrelerini bilimsel metotlarla inceleme, olaylar ve durumlar karşısında objektif düşünme ve doğru kararlar verme gibi alışkanlıklar kazandırılmalıdır.

1.1. Müzik Ve Müzik Eğitimi

1.1.1 Eğitim Ve Amacı

1920'lerde Dewey eğitimi, yaşantıların yeniden örgütlenmesi veya yenilenmesi olarak tanımlamıştır. Dewey'den sonra gelenler ise onun görüşlerini geliştirerek daha iyi tanımlar yapmaya çalışmışlardır. Ülkemizde ise en çok kabul

gören tanımlardan biri de bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde değişme meydana getirme sürecidir. Bu tanımdan yola çıkarak eğitimin niteliğine ilişkin dört durum ortaya çıkmaktadır: Eğitim, istenilen davranışları oluşturma işidir. Bir davranış yaşanarak kazanılabilir. Önceden belirlenmiş eğitim hedeflerine uygun olarak eğitilen kişide davranış değişikliği oluşturulmaktadır. Davranış kazanılması, planlı bir eğitim sürecine dahil olmaya bağlıdır (Sağlam, 2008).

İnsan davranışlarını dolayısıyla insanı eğitim yoluyla değiştirmeden hiçbir sosyal, ekonomik ve siyasal gelişmeyi kısaca sağlıklı kalkınmayı başarmak mümkün değildir. Öyleyse eğitim, yalnızca eğitilen kişiyi değil, eğitilen kişinin ailesinden başlayarak bütün toplumu etkilemektedir (Karatepe, 2003).

Bir ülkenin kalkınması için sosyal, siyasal ve ekonomik bakımdan tüm sistemleriyle gelişmesi gerekmektedir ve bu gücü toplumsal kurumlara veren kaynağın eğitim olduğunu aşikardır. Eğitim, bireyleri bir yandan bugünkü toplum içerisinde rahat ve mutlu yaşamaya hazırlarken, diğer yandan da bilimsel düşünme yeterliliğine sahip öğrencilerin yetiştirilmesini hedefleyen planlı öğretim faaliyetlerinden oluşmaktadır (Sifoğlu, 2007). Bilimsel bilgiyi üretme, kullanma ve bilgiye ulaşma yollarını öğrenme, bireyin iyi bir eğitim almasıyla mümkündür. Küçükahmet (1997), bireyin yaşadığı zamana ve geleceğe uyum sağlayabilmesi ve yaşamını dengeli bir biçimde sürdürebilmesinin, ihtiyacı olan davranış kalıplarıyla donanmış olmasına bağlı olduğunu ve bunu da eğitim ve teknolojinin sağlayacağını belirtmiştir. Eğitimin amacı, çağın şartlarına uygun bilgi, davranış ve becerilere sahip, araştıran, sorgulayan, eleştiriye açık, bilinçli, milli ve evrensel değerlere sahip, özgür bireyler yetiştirmektir (Sağlam, 2008). Eğitimde hedefler nasıl bir insan sorusunu cevaplayacak insan özelliklerine yöneliktir. Amaçlar, eğitim etkinliklerinin neden, niçin yapıldıklarını açıklar ve bir ülkenin eğitim felsefesini yansıtır. Bir toplumun kalkınması için gerekli olan insan gücünün eğitimi, örgün ve yaygın eğitim sistemleriyle bağlantılıdır. Örgün eğitimin ilk evresi olan temel eğitimin, daha ileri eğitim kademelerinin tabanını oluşturması bakımından önemi büyüktür. Temel eğitim, bireyleri iyi bir vatandaş olarak yetiştirmek için onlara temel kültürü kazandırmayı, toplumu oluşturan bireylerin çevrelerini tanımalarını, geniş bir dünya görüşüne sahip olmalarını, içinde bulundukları topluma uyum sağlayabilmelerini, vatandaşlık haklarını kullanabilmeleri için gerekli olan bilgileri edinmelerini, temel bilgi ve becerileri kazanmalarını amaçlamaktadır. Yani, en temel amaç bireyleri hayata hazırlamaktır. Öğrencileri ezbere dayalı bilgilerle donatmak değil, onların günlük hayatta kullanabilecekleri ve böylece onlar için anlamlı olan konuları öğrenmelerini sağlamaktır. Bunun için pek çok ülkede zorunlu bir eğitim kademesi ve bir hak olarak tanınmıştır.

1.1.2. Müzik Nedir?

Müzik ya da Musiki, en genel tanımı ile sesin biçim ve anlamlı titreşimler kazanmış halidir. Başka bir deyiş ile de müzik, sesin ve sessizliğin belirli bir zaman aralığında ifade edildiği sanatsal bir formdur. Biçim ve titreşim içeren bir ses oluşumunda melodi olarak kabul görmesi için dinleyende duygulara yönelik etkileşim yapması da beklenmektedir. Tarihsel dönem, bölge, kültür ve kişisel beğenilere bağımlı olarak ele aldığında müzik teriminin tanımı önemli farklılık gösterebilmektedir. Özellikle 20. yüzyıl çağdaş Batı müziğinde ortaya çıkan çok farklı müzik akımları, ortak bir tanımı büyük ölçüde zorlaştırmaktadır. Bunun ötesinde, gittikçe daha fazla insanın erişme olanağı bulduğu farklı kültürlere ait yerel müzikler de bu tanımlama zorluğunu arttırmaktadır. Müziğin tek bir tanımla açıklanması yerine farklı açılardan (sosyolojik, psikolojik, akustik, politik ve benzeri) yapılan birden fazla tanımla açıklanması yaygınlık kazanmıştır. Bir sosyoloğun müziğe olan yaklaşımıyla, bir akustik fizikçinin yaklaşımı arasında gerek tanım, gerek metodolojik olarak büyük farklılık vardır. Tüm bu yaklaşımlar müzikologlar ve müzik teorisyenleri tarafından araştırılır ve değerlendirilir. Müzik temel olarak dört ana unsurdan oluşur: Diklik, bir sesin ne kadar 'tiz' ya da 'pes' olduğunu ifade eder. Örneğin her nota ismi (Do, re, mi) farklı bir dikliğe sahiptir. Aynı nota isimleri de hangi oktavda bulunduklarına bağlı olarak farklı diklikleri hangi edebilirler. Akustik olarak birimi frekanstır. Yoğunluk, bir sesin gürlüğünü ifade eder. Müzikte nüans olarak da kullanılır (forte, piyano, fortessimo vb). Akustik olarak birimi desibeldir. Süre, bir sesin ne kadar sürdüğünü ifade eder. Müzikte ikinin katları biçiminde ifade edilir (birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik) ancak nota değerlerinin yanlarına konan noktalar sürenin kendi değerinin yarısı kadar daha uzamasını sağlar. Tını, bir sesin rengini ifade eder. Örneğin aynı oktavda aynı notayı aynı yoğunlukta ve aynı uzunlukta çalan bir kemanla bir flüt arasındaki fark tını farkıdır. Dört özellik içinde en karmaşık olan özellik budur. Akustik olarak tını, sesin doğuşkan (harmonik) yapısına bağlı olarak değişir. Müzik konusunda en büyük sıkıntı, müziğin bilimsel yönleriyle yeteri kadar tanıtılamamasıdır. İnsanların günlük hayatta bile sürekli iç içe oldukları bu olguya bilimsel yaklaşmak faydalı olabilir. Müziğin tanımıyla ilgili şu görüşler vardır : Kelimelerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanatıdır. Müzik; duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyerek anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlaya bildiği ve anlayabileceği yegane dildir.müzik dil ve ırk farketmeksizin direk olarak duygulara hitap eden etki eden bir sanat dalıdır. Eski Yunan Felsefesinde müziğin etkisi yoğun olarak görülür. Nitekim; Musiki-musika-muzika-müzik kelimeleri Yunanca kökenlidir. Yunan alfabesinde m-o-u-s-a harfleriyle yazılan ve musa diye

okunan peri anlamındaki kelimenin sonuna gelen –ike veya –ika takısı, o kelimeye konuşulan dil anlamını kazandırır; Elenika (Yunanca), Turkika (Türkçe), İtalika (İtalyanca) örneklerinde olduğu gibi. Musa'ya eklenen –ike takısı, peri sözcüğüne de perilerin konuştuğu dil anlamını verir.(ta musiké) Mûsikiye daha sonraları toplumumuzda İslâmi terimle meleklerin dili denilmiştir.(Elest bezmi'nin avazesi) Bu durum, müziğe eski çağlardan itibaren batıda da doğuda da tanrısal özellikler atfedildiğini gösterir. Müzik; hem bir sanat hem de bir bilimdir. Duygusal olarak algılanışının yanı sıra akıl ile de kavranabilir. Bu özelliği ile bireyin ve toplumun duyuş ve biliş açısından durumunu belirlediği gibi, gelişim ve değişimini de sağlayan organik bir yapıdır. Sesin en güzel şekli müzik ile dile gelir. Resim, renklerin birleşmesinden; şiir, kelimelerin kaynaşmasından nasıl oluşuyorsa; müzik de seslerin, duygu, düşünce ve heyecanımızı anlatmak üzere belli bir estetik anlayışına göre seçilip işlenmesinden oluşmaktadır.

1.1.3. Müzik Neden Öğretilmelidir?

Müzik, ortaya çıkışından bu yana sürekli gelişmeler kaydederek günümüze kadar gelmiştir. Bugün müzik; yemek yemek, su içmek, nefes alıp vermek kadar doğal bir ihtiyaç olarak kabul edilmektedir. Anne karnında yedi aylık bir bebek bile sese, müziğe tepki vermektedir. Yeni doğan bebekler anne sesi ile rahatlamakta, ninni ile uykuya geçmektedir. Bebeklikten itibaren işitsel algı eğitimi ile başlayan müzik eğitimi, çocukların konuşmayı birçok kavram ve konuyu öğrenmesinde, vücudunu koordineli bir şekilde kullanmasında etkili olmaktadır. Müzik eğitiminde önemli bir yer tutan işitsel algı eğitimi ile çocuk dikkatini bir konuya yoğunlaştırmakta, sesleri dinlemekte, tanımakta ve ayırt etmektedir. Müzik, çocukların bütün alanlarda öğrenmesine katkı ve yeni bir bakış açısı sağlamakta, müzik çalışmalarına katılan, yaratan, üreten çocuk kendisi ile gurur duymakta, başarı duygusunu tatmaktadır ve böylece çocukların kendilerine güvenleri ve özsaygıları artmaktadır (Lazdauskas 1996).

Müzik eğitimi okulöncesi dönemden itibaren programlarda yer almaktadır. Fakat anaokulu öğretmenleri müzik etkinliklerine genellikle gereken önemi göstermemekte ve günlük planlarında müzik etkinliklerine sadece şarkı dinleme ve şarkı söyleme etkinlikleri olarak yer vermektedirler. Okulöncesi dönemde; şarkı söylemenin yanı sıra ses dinleme ve ayırt etme, ritim çalışmaları, müzikli öykü, yaratıcı hareket ve dans gibi etkinlikler müzik etkinlikleri içerisinde yer almaktadır. Bütün bu etkinlikler çocuklar için belirlenen hedeflere, müzik eğitimi yoluyla farklı bir yoldan ulaşma imkânı sağlamaktadır. Okulöncesi dönem çocukları için müzik eğitimi programı planlanırken, çocukların doğuştan getirdikleri özellikleri, müzik deneyimleri ve gelişim düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır ve gelişimsel ardışıklığın olmasına dikkat edilmelidir (Fox 1991).

Çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyici bir etkiye sahip olan müzik eğitiminin oyunla eğitim niteliğinde olmasına dikkat edilmeli, çocukların isteyerek ve hoşlanarak müzik etkinliklerine katılmaları sağlanmalıdır.

1.2. Müzik Ve Müzik Teknolojisi

Müzik teknolojisi, müzik sanatının alt kategorileri içerisinde yer alan önemli bir disiplindir ve bu yapısıyla tüm dünyada en önemli çalışma alanlarından birini oluşturur. Ancak bununla birlikte bu disiplinin içeriği ve kapsama alanı akademik ve sektörel pek çok ortamda tartışma konusu olmuştur. Çünkü müzik teknolojisi her ne kadar müzik üst başlığı altında değerlendirilse de kendisi salt müzik sanatının ötesinde disiplinler arası bir yapı içerir. Sanatla birlikte mühendisliğin, fizik ve matematikle birlikte sosyolojinin, hatta kimi zaman tıpla birlikte estetiğin iç içe olduğu müzik teknolojisi, bu özel yapısıyla kendisini diğer disiplinlere göre daha esnek ve bir o kadar karmaşık kılar. Konu bu disiplinin tarihsel sürecine ve eğitimine geldiğinde ise, açıklamalar ve uygulama yöntemleri birbiri ardına pek çok farklı disiplinden terim ve kavramı yan yana getirir. Örneğin Owsinsky, tarihsel süreçte müzik teknolojisini bir müzisyen olarak üç aşamalı kategoriye ayırır (Owsinsky 2009). Boehm, bir eğitim bilimci olarak son yüz yıllık süre içinde ve ancak beş farklı nesillik geçişten sonra müzik teknolojisini günümüze uyarlar (Boehm 2008). Hatta Sundin, konuya sosyo-psikolojisi üzerinden yaklaşarak müzik teknolojisinin tarihsel sürecini kitle haberleşme araçlarının gelişim tarihiyle örtüştürür (Sundin 1997). Müzik teknolojisinin tarihi ve eğitimi üzerine geliştirilen bu ve buna benzer pek çok kuram, bu disiplinin günümüzde de halen tartışmaya açık bir alan olduğunu göstermektedir.

1.2.1. Müzik ve Müzik Teknolojisi Programının Özellikleri ve Amacı

Okullarda okutulan müzik ve müzik teknolojisi programlarının içerik, amaç ve yöntemlerinde bilimsel ve teknolojik gelişmelere paralel değişmeler olmuştur. Dünyada yoğun araştırma çalışmalarıyla desteklenen program reform hareketlerine bakıldığında, toplumdaki her bireyin müzik teknolojisi alanında bilgili olarak yetiştirilmesinin vurgulandığı söylenebilir. Müzik ve müzik teknolojisi Programının genel amaçları şöyledir:

Öğrencilerin;

• Doğal dünyayı öğrenme ve anlamalarını, bunun düşünsel zenginliği ile heyecanını yaşamalarını sağlamak,

• Her sınıf düzeyinde bilimsel ve teknolojik olaylara karşı merak duygusunun gelişmesine teşvik etmek,

• Müzik ve müzik teknolojisi doğasını; müzik, teknoloji ve toplum arasındaki etkileşimi anlamalarını sağlamak,

• Yaşamlarının sonraki dönemlerindeki meslek seçimi gibi konularda, müzik ve teknolojiye dayalı meslekler hakkında bilgi, deneyim ve ilgi geliştirmelerini sağlayarak alt yapı oluşturmak,

• Karşılaşabileceği alışılamadık durumlarda yeni bilgi elde etme ile problemleri çözmede müzik ve teknolojiyi kullanmalarını sağlamak,

• Müzik ve teknolojiyle ilgili sosyal, ekonomik, etik, sağlık ve çevre sorunlarını fark edebilme ve bunlarla ilgili sorumluluk taşımalarını ve bilinçli karar vermelerini sağlamak,

• Bilme ve anlamaya istekli olma, sorgulama, doğal çevreye ve mantığa değer verme, bilimsel değerlere sahip olma, toplum ve çevreyle etkileşirken bu değerlere uygun şekilde hareket etmelerini sağlamak (Topsakal, 2005).

Öğrencilerin müzik kavramlarını nasıl ifade ettikleri ve bunlara dair bilgileri nasıl yapılandırdıkları, bu konudaki öğrenme yaklaşım ve tutumlarının bilinmesi, öğretim programlarının ve yöntemlerinin geliştirilmesi açısından önemlidir. müzik eğitiminin verimli ve kalıcı olması için kullanılacak yöntem ve tekniklerin öğrencilerin düzeyine uygun olması ve daha çok duyu organına hitap etmesi gerekmektedir. Bunların yanında çağdaş müzik programında, öğrencilerin üreticiliklerini ortaya çıkaracak, bilimsel yöntem kullanmaya olanak sağlayacak, öğrencilerin sadece bilişsel değil, duyuşsal ve devinişsel gelişimlerine yardımcı olacak, çoklu ölçme ve değerlendirmeye yardımcı olacak yeterli düzeyde kaynak, araç-gereç, deney, inceleme, gözlem, proje ve uygulamalardan yararlanılması önerilmektedir (Ünal ve Ergin, 2006). Müzik derslerinde öğretmenlerin amacı, bütün öğrencilerin mükemmel bir müzik adamı hazırlanmaları ve sadece bilim insanları yetiştirmek değil, aynı zamanda yeni teknolojileri kullanabilen, bilimsel ve teknolojik kararlar alabilen vatandaşlar yetiştirmek olmalıdır (Gürdal, 1992).

1.2. 2. Müziğin Günlük Yaşamdaki Yeri

Yıllardan beri müzik hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Peki neden müzik dinleme gereği duyarız? Aslında müzik dinlemek hayatımızın vazgeçilmez bir ihtiyaçtır. Tuz, su, yemek, uyku gibi birçok ihtiyacın yanı sıra müziğe de ihtiyaç vardır. Bilim adamlarının araştırmalarına göre, vücudumuzdaki

hücrelerin her birinin belli bir ahengi vardır. Ve bu ahenk bozulması ile bir çok hastalık belirtisine yol açabileceğini belirterek, bir felç hastasını müzik tedavisi ile iyileştirildiği görülmüştür. Yani biz bilmesek de, müziğe vücudumuz her zaman ihtiyaç duymuştur. Atalarımızda müzikle ilgili bir sözünü hatırlatmak isterim; "müzik ruhun gıdasıdır." Araştırmalara göre müzik vücudumuzda hasar görmüş ses dalgasını bularak, 180 derecelik faz farkı oluşturarak, oradaki hasarı iyileştirebilme özelliğine sahiptir. Uzmanlar kalp hastalığından birçok hastalığa kadar müziğin tedavide olumlu etkilerini bir çok defa yaşamışlar.

Müziğin yararlarını birde maddeler halinde sıralayalım;

– Çocuklarda beyin ve ruhsal gelişime büyük katkı sağlamaktadır.

– Anne karnından itibaren dinletilen müzikler, çocuklarda daha ılımlı bir davranış sergilemesine olanak sağlar ve ilerleyen yaşlarda da etkisini gösterir.

– Küçük yaşlarda dinletilen müzikler, çocuklarda yaşama sevincini artırmakla birlikte, onların müziğin verdiği hareketlilikten kaynaklı kaslarında gelişime yol açar ve bazı beceriler edinme olanağı sağlar.

– Müzik dinleyen çocukta melodi ve ritim'in gelişmesi sonucu müzik kulağı gelişir ve bu ileride çocuğa büyük avantaj sağlar.

– Müzik dinleyen çocuğun beyni rahatlar, ve çocukların zeka gelişimine büyük ölçüde katkı sağlar. Bu zeka gelişimi bilim adamları tarafından yıllar önce kanıtlanmıştır.

– Bazı hastaların tedavi sürecinde, müzik terapisi ile hızlı bir şekilde iyileştiği kanıtlanmıştır.

– Bazı müziklerin ders çalışırken konsantrasyon artırdığı bilinmektedir.

– Klasik müziklerin bazılarının iştah acma özelliğine sahip olduğu kanıtlanmıştır.

– Müzik stresi azaltarak, huzurlu bir yaşam olanağı sağlar.

– Müzik matematiksel zekanın gelişimine önemli derecede katkı sağlamaktadır.

– Bebeklerde müzik dinlemek, konuşmasına anlamasına önemli derecede katkı sağlamaktadır. Şunu da eklemek isterim, bir bebeğe müzik dinletirken,

günümüzdeki pop veya rock gibi müzik tarzların değil de, rahatlatıcı ritimler seçilmelidir. Yani klasik müzik veya su, kuş, doğa sesleri gibi tınılar seçilmelidir. Bilinen bir gerçek var ki, müzik insanların yaşamının önemli ihtiyaçlarından biri olup, gelişen teknolojiye rağmen halen rağbet gören bir alandır.

1.2. 3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, "İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının, müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarılarına etkisini araştırmaktır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

• İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

• İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

• İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2.4. Araştırmanın Önemi

Müzik bilimlerindeki hızlı bilgi birikimine bağlı olarak yeni teknoloji üretimi olmaktadır. Bu bilgi ve teknolojilere ulaşabilmek ve onları anlayabilmek, öğrencilerin günün şartlarına göre eğitilmesini zorunlu kılar. Günümüz eğitim anlayışına göre amaç, öğrencilere bilgi aktarımından daha çok, onların edindikleri bilgilerden yeni bilgilere ulaşmalarının, nasıl analiz, sentez ve yorum yapacaklarının öğretilmesidir (Sifoğlu, 2007).

Müzik eğitiminin amaçlarından bir tanesi de bireylerin çevreyi tanımasına, sevmesine, geliştirmesine ve uyum sağlayabilmesine yardımcı olmaktır. Bu bağlamda doğal kaynakları tanımak, korumak ve önemlerini kavramak da müzik eğitiminin bireye kazandırmayı amaçladığı özelliklerdir. Tüm bunlar bireyin edindiği bilgileri günlük hayatta uygulayabilmesini sağlar. Müzik günlük hayatın bir parçasıdır. Hangi yaşta olursa olsun insanlar, içinde yaşadıkları dünyayı yöneten temel müzik prensiplerini öğrenmek ister (Gürdal, 1992).

Anlamlı öğrenmenin ilk şartı şüphesiz bilgiye gereksinim duymaktır. Müziğe duyulan ilgi de; eğitimin daha da geliştirilip, insanların ön yargılarının giderilmesiyle artacaktır. Müzik öğretimini geliştirmek için pek çok araştırma

yapılmaktadır. Yapılan araştırmalar ve çeşitli yaklaşımlar öğrencilerin müzik ve konularını yüzeysel olarak öğrenmelerini değil, aynı zamanda öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda kullanabilmelerini vurgulamaktadır. Günlük yaşamda teknolojik gelişmeleri algılayıp yorumlayabilmek temel müzik eğitiminin alınmış olması ile mümkündür. Bireyde yaşantılara ve deneyimlere dayanarak bir olgu ya da nesneye karşı ön eğilimler oluşur. Bu eğilimlerin kalıcı ve sürekli olması bireyde o olgu veya nesneye karşı tutum geliştirilmesini sağlar. Bireylerin davranışlarının tutumlarından kaynaklandığı kanısı oldukça yaygındır. Bu sebeple, öğrencilerinin ön yaşantılarına bağlı olarak geliştirdikleri tutumlar eğitim de etkilidir (Akpınar, 2006).

Öğrencilerin ön yargıları, okulda öğretim yöntemlerinin kullanışındaki eksiklikler ve bunlar gibi bu dersin amacına ulaşmadaki diğer engeller, öğrencilerin müziğe olan ilgilerini azaltmakta ve konuların öğrenciler tarafından anlaşılmasında zorluk çekilmesine sebep olmaktadır (Yılmaz, 2008).

Tutum ve başarı değişkenleri arasındaki ilişki literatür açısından göz ardı edilemeyecek bir konudur. Bir öğrenci bir dersten ne kadar çok zevk alırsa, o dersi öğrenmesi ve günlük hayatında karşılaştığı durumlara uygulayabilmesi de o kadar kolay olur. Bu durum da derse karşı olumlu tutum geliştirilmesinin önemini arttırmaktadır. Ne yazık ki literatür de, tutumun performansa etkisi üzerine yapılmış çok az çalışma vardır. Çalışmaların çoğu tutumun gelişmesi, tutumun mukayesesi, müfredat programlarının veya öğretim metotlarının tutuma etkisi üzerinedir. Tutum ile başarı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışan araştırmalar diğerlerine oranla daha azdır. (Atasoy, 2004; Hançer ve diğ., 2007). İlköğretimin ikinci kademesindeki öğrenciler, somuttan soyuta geçiş döneminde olup, müzik dersine yönelik tutumlar ile başarıları arasında yakın ilişki bulunmaktadır. Dolayısıyla bu alana yönelik çalışmaların müziğe yönelik tutum ve davranışları etkileyen faktörlerinde ortaya koyar nitelikte olması müzik eğitimi açısından etkilidir (Karamustafaoğlu, 2009).

Bu araştırmanın yapılması; müzik dersinin amacına ulaşıp ulaşmadığının anlaşılması ve öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının nasıl olduğunun bilinmesi gerektiği düşünülerek, öğrencilerin ders içindeki tutumlarının, o dersteki başarılarını nasıl etkilediğinin görülmesi bakımından önem arz etmektedir. Tutum ile başarı arasındaki ilişkinin bilinmesi uygulamada gerekli önlemlerin alınmasını ve böylece temel amaçlara ulaşılmasını sağlayacaktır. Araştırmanın bu konuda çalışma yapanlara ve müzik eğitimcilerine öğretimlerinin etkililiğini artırmaları konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada elde edilecek bulguların, bu konuda araştırma yapacak kişilere ve yeni araştırmalara ışık tutması beklenmektedir.

1.2.5. Araştırmanın Varsayımları

• Araştırmaya katılan öğrenciler sorulara samimiyetle cevap vermişlerdir.

• İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirme başarılarının ölçülmesinde uygulanan test yeterlidir.

• Öğrencilerin günlük hayatla müzikteki temel bilgiler arasında bağlantı kurabilecek zihinsel becerilere sahip oldukları kabul edilmiştir.

• Öğrencilerin araştırmada yer alan konularla ilgili temel bilgilere sahip oldukları kabul edilmiştir.

• Uygulayıcılar, yansız ve ön yargısız hareket edeceklerdir.

• Örneklem evreni temsil etmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada öğrencilerin müzik ve müzik teknolojisi dersine yönelik tutumları ile başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmak amacı ile tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel türde ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik ve müzik teknolojisi dersindeki başarılarını belirlemek amacıyla çoktan seçmeli sorulardan oluşan başarı testi hazırlanıp uygulanmış, müzik ve müzik teknolojisi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla tutum ölçeği kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Kastamonu İli'ndeki tüm ilköğretim 8. sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemi ise Kastamonu il merkezinde bulunan 5 İlköğretim Okulu'nda öğrenim gören toplam 162 ilköğretim 8. sınıf öğrencisidir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada öğrencilerin müzik ve müzik teknolojisi ile günlük hayatı ilişkilendirebilme düzeylerini belirlemek amacıyla bir başarı testi kullanılmıştır. Bu testte bulunacak müzik, müzik eğitimi ve müzik teknolojisi alanındaki konuları ve ilgili soruları belirlemek için kullanılan ve taranan kaynaklar aşağıda verilmiştir.

• MEB 8. Sınıf Müfredat Kitabı

• Ahmet Say Müzik Ansiklopedisi

• Ali Uçan Müzik Eğitimi Kitabı

• Müzik ve Teknoloji Kitapları

Kullanılan başarı testi; müzik programının içeriği, amaçları, hedefleri, öğrenci kazanımları ve uzman görüşleri dikkate alınarak; müzik, müzik teknolojisi ve müzik eğitimi alanlarından dört seçenekli çoktan seçmeli toplam 35 sorudan oluşup, uygulamacı tarafından hazırlanmıştır. Kullanılan bu testin güvenirliği ve geçerliliğini araştırmak ve ayrıca öğrenciler tarafından anlaşılmayan ifade ve soruları tespit etmek amacıyla pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma Kastamonu ilinde Candaroğulları İlköğretim Okulu 8. sınıf öğrencilerinden toplam 77 kişiye uygulanmıştır. Pilot çalışmada kullanılan test Ek 1'de sunulmuştur. Pilot çalışmadan elde edilen verilerle testin güvenirliğini hesaplamak için SPSS 11.5 paket programı kullanılmıştır. Pilot uygulama sonucu elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda testin güvenirliğini dolayısıyla geçerliliğini düşüren maddeler (3, 10, 12, 15, 28) uzman görüşü de alınarak testten çıkarılmıştır. Kullanılan programda her öğrencinin cevaplarından doğru olanlarına 1, yanlış olanlarına ise 0 yazılarak elde edilen analiz sonuçlarından testin güvenirlik katsayısı 0.78 olarak bulunmuştur. Bulunan α değeri bu tipteki çalışmalar için yeterli kabul edilen ($\alpha \geq 0.50$) (Nunnally, 1978) değerleri sağlamaktadır. Testin geliştirilmesi amacıyla kullanılan temel müzik, müzik teknolojisi ve müzik eğitimi konularını ve kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla belirtke tablosu (Tablo 1) oluşturulmuştur. Test son haliyle 10 müzik, 10 müzik teknolojisi ve 10 müzik eğitimi olmak üzere toplam 30 soru içermektedir. Hazırlanan çoktan seçmeli test, müzik eğitimcileri tarafından incelenerek, araştırmanın amacına uygun olduğuna ve kapsam geçerliliğinin olduğuna karar verilmiştir. Testin görünüş geçerliği içinde yine uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri alınarak teste son şekli verilmiştir. Uygulanan testin son hali Ek 2'de verilmiştir. Ayrıca araştırmada öğrencilerin müzik ve müzik teknolojisine yönelik tutumlarını belirleyebilmek amacıyla Dilek (2006) tarafından hazırlanan ve güvenirliği 0.75 olarak bulunan bir tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 15 maddeden oluşmuş ve 5'li likert tipi ölçme aracı tarzındadır. Ankette yer alan her bir madde için "Tamamen katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Hiç katılmıyorum" şeklinde seçenekler sunulmuş ve öğrencilerden kendilerine en uygun olan seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Ölçeğin değerlendirme aşamasında olumlu ifadeler için "Tamamen katılıyorum" seçeneği 5 puan, "Katılıyorum" seçeneği 4 puan, "Kararsızım" seçeneği 3 puan, "Katılmıyorum" seçeneği 2 puan, "Hiç katılmıyorum" seçeneği 1 puan şeklinde,

olumsuz ifadeler için "Tamamen katılıyorum" seçeneği 1 puan, "Katılıyorum" seçeneği 2 puan, "Kararsızım" seçeneği 3 puan, "Katılmıyorum" seçeneği 4 puan, "Hiç katılmıyorum" seçeneği 5 puan şeklinde puanlanmış ve verilen puanların toplamları alınmıştır. Uygulanan tutum ölçeği Ek 3'te verilmiştir.

Tablo 1

Belirtke Tablosu	
Müzik Nedir	2
Müziğin Tanımı	
Süre Nedir	1
Vuruş Nedir	1

Müzik

Nota

Nota Okunuşu	1
Anahtar Anahtarların Kullanılması	1
Müzik ve Ses	1

Ses

Ses Oluşumu	1	
Sesin Özellikleri	1	
Müzik ve Duyum	Sesin Hızı	1
Frekans	1	
Elektrik	1	

Müzik Teknolojisi

Müzikte Akustik

Hoparlör	1
Monütör	2
Mikrofon	1
Mikser	2

Kayıt Cihazı

Kayıt Cihazı Yapısı	1
İstiklal Marşı	1

Dinleme, Söyleme, Çalma

Önemli Marşlar	2
Şarkılar	2
Çok Sesli Örnekler	1

Müzik Eğitimi

Basit Ezgiler Yazma	1

Müziksel Yaratıcılık

Halk Türküleri	1
Geleneksel Türk Müziği	1

Müziksel Algı ve Bilgilenme

Temel Müzik Yazı ve Öğeleri	1

2.4. Verilerin Analizi

Başarı testi ve tutum ölçeği kullanılarak elde edilen veriler SPSS 11.5 programına girildikten sonra gerekli işlemler bu program aracılığıyla yapılarak problem cümlesine ve alt problemlere cevap aranmıştır. Öğrencilerin başarı testi puanları 30 puan üzerinden, tutum testi puanları 75 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Tutum ölçeğinden en az 15, en fazla 75 alınabilir. Başarı testinden ve tutum ölçeğinden elde edilen puanlar cinsiyete göre değerlendirilirken bağımsız (ilişkisiz) örneklemler için t-testi kullanılmıştır. Her iki t-testinde de anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Öğrencilerin başarı testi ve tutum ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiyi çözümlemek için Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı elde edilmiştir. Korelasyon katsayısının 1.00 olması mükemmel pozitif ilişkiyi, -1.00 olması mükemmel negatif bir ilişkiyi, 0.00 olması ilişkinin olmadığını gösterir. Korelasyon katsayısı mutlak değer olarak 0.70-1.00 arasında ise yüksek, 0.70-0.30 arasında ise orta, 0.30-0.00 arasında ise düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2009). Ulaşılan değerlendirme sonuçları bulgular ve yorum bölümünde tablolar ile açıklanmıştır.

3. Bulgular Ve Yorum

Bu başlık altında araştırmanın problemine ve alt problemlerine yönelik elde edilen bulgular tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Uygulanan Başarı Testine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 3.1'de araştırma sürecine katılan öğrencilerin, müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilme düzeylerini belirlemek amacıyla öğrencilere uygulanan başarı testine ait puanlarının yüzde ve frekans dağılımı yer almaktadır.

Tablo 3.1 İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersini Günlük Hayatla İlişkilendirebilme Düzeylerini Belirlemek Amacıyla Uygulanan Başarı Testine Ait Puanların Betimsel İstatistik Sonuçlarını Gösteren Tablo

Başarı Puanı	Frekans	Yüzde
4	1	0,6
5	1	0,6
7	2	1,2
9	5	3,1
10	4	2,5
11	4	2,5
12	6	3,7
13	6	3,7
14	13	8,0
15	6	3,7
16	7	4,3
17	10	6,2
18	13	8,0
19	18	11,1
20	18	11,1
21	15	9,3
22	11	6,8
23	5	3,1
24	3	1,9

25	7	4,3
26	1	0,6
27	3	1,9
28	3	1,9
Toplam	162	100

Tablo 3.1'de araştırmanın örnekleminin % 1,9'luk kısmını oluşturan üç öğrencinin testin en yüksek puanı olan 28 puan aldığı, % 0,6'lık kısmını oluşturan bir öğrencinin ise testin en düşük puanı olan 4 puanı aldığı görülmektedir.

3.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Uygulanan Tutum Testine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular ve Yorum

Tablo 3.2' de araştırma sürecine katılan öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla öğrencilere uygulanan tutum ölçeğine ait tutum puanlarının yüzde ve frekans dağılımı yer almaktadır.

Tablo 3.2

İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutum Puanlarının Betimsel İstatistik Sonuçlarını Gösteren Tablo

Tutum Puanı	**Frekans**	**Yüzde**
34	1	0,6
36	1	0,6
41	2	1,2
42	3	1,9
43	1	0,6
44	3	1,9
45	6	3,7

46	6	3,7
47	3	1,9
48	4	2,5
49	5	3,1
50	7	4,3
51	7	4,3
52	6	3,7
53	7	4,3
54	8	4,9
55	11	6,8
56	8	4,9
57	3	1,9
58	9	5,6
59	14	8,6
60	3	1,9
61	6	3,7
62	3	1,9
63	4	2,5
64	4	2,5
65	7	4,3
66	4	2,5

67	4	2,5
68	3	1,9
69	4	2,5
70	3	1,9
74	2	1,2
Toplam	162	100

Tablo 3.2'de araştırmanın örnekleminin % 1,2'lik kısmını oluşturan iki öğrencinin ölçeğin en yüksek puanı olan 74 puan aldığı, % 0,6'lık kısmını oluşturan bir öğrencinin ise testin en düşük puanı olan 34 puanı aldığı görülmektedir.

3.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Hipotez

H0: İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark yoktur**.**

Hipotezi sınamak için Spss programı kullanılarak bağımsız (ilişkisiz) örneklemler için t-testi (independent samples t-test) uygulanmıştır. Bu amaçla yapılan t-testi sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3.3 İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının T-Testi Sonuçları

Cinsiyet		**N**		**S**	**sd**	**t**	**p**
Kız		**79**	**54.16**	**7.64**	**160**	**2.60**	**0.01**
Erkek		**83**	**57.31**	**7.80**			

***p<.05.**

Erkek öğrencilerin müziğe yönelik ortalama tutum puanı =57.31 ve kızların müziğe yönelik ortalama tutum puanı =54.16'dır. Tablo 4.3'te verilen analiz sonuçlarına göre ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark görülmektedir, t(160)=2.60, p<.05. Buna göre, H0 hipotezinin geçersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

3.4. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Hipotez

H0: İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark yoktur. Hipotezi sınamak için Spss programı kullanılarak bağımsız (ilişkisiz) örneklemler için t-testi (independent samples t-test) uygulanmıştır. Bu amaçla yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 3.4. İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Müzik Dersini Günlük Hayatla İlişkilendirmedeki Başarılarının T-Testi Sonuçları

Cinsiyet		N	S	sd	t	p	
Kız		79	18.70	4.51	160	2.04	
Erkek		83	17.17	4.97			

***p<.05.**

Tablo 3.4'te verilen analiz sonuçlarına göre ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark görülmektedir, t(160)=2.04, p<.05. Kız öğrencilerin müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları (=18.70), erkek öğrencilerin müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarılarından (=17.17) daha olumludur. Buna göre H0 hipotezinin geçersiz olduğu ortaya çıkmıştır.

3.5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

H0: İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Bu hipotezin denenmesinde kız ve erkek öğrenciler için iki ayrı korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizinden elde edilen sonuçlar Tablo 3.5 ve Tablo 3.6'de verilmiştir.

Tablo 3.5 İlköğretim 8. Sınıf Kız Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumları ile Müzik Dersini Günlük Hayatla İlişkilendirmedeki Başarılarının Korelasyon Analizi

Tutum	**r**	**1**	**0.360**
	p	**.**	**.001**
	N	**79**	**79**
Başarı	**r**	**0.360**	**1**
	p	**.001**	**.**
	N	**79**	**79**

****p<.01.**

Tablo 3.5'e göre ilköğretim 8. sınıf kız öğrencilerinin müziğe yönelik tutumları ile müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir, r=0.360, p<.01. Buna göre, tutum arttıkça başarının da arttığı söylenebilir.

Tablo 3.6 İlköğretim 8. Sınıf Erkek Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumları ile Müzik Teknolojisi Dersini Günlük Hayatla İlişkilendirmedeki Başarılarının Korelasyon Analizi

Tutum	**r**	**1**	**0.560**
	p	**.**	**.000**

	N	**83**	**83**
Başarı	**r**	**0.560**	**1**
	p	**.000**	**.**
	N	**83**	**83**

****p<.01.**

Tablo 3.6' ya göre ilköğretim 8. sınıf erkek öğrencilerinin müziğe yönelik tutumları ile müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir, r=0.560, p<.01. Buna göre, tutum arttıkça başarının da arttığı söylenebilir. Kız ve erkek öğrenciler için yapılan analizlere göre, H0 hipotezinin geçersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Hem kız hem de erkek öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında 0.01 anlamlılık düzeyinde önemli bir farklılık görülmektedir. Bunun yanında kız öğrencilerde ve erkek öğrencilerde tutum ve başarı arasında orta düzeyde bir ilişki olmakla birlikte, her iki incelemede de korelasyon olumlu bir durumu ifade etmektedir.

Çalışmanın araştırma problemi için hipotezler kurulup istatistiksel incelemesi yapıldığında elde edilen bilgiler aşağıda verilmiştir.

Problem Cümlesi

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Hipotez

H0: İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik teknolojisi dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Bu hipotezi sınamak için Spss programı kullanılarak korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizinden elde edilen sonuçlar Tablo 3.7'de verilmiştir.

Tablo 3.7 İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumları ile Müzik Teknolojisi Dersini Günlük Hayatla İlişkilendirmedeki Başarılarının Korelasyon Analizi

Tutum	**r**	**1**	**0.420**
	p	**.**	**.000**
	N	**162**	**162**
Başarı	**r**	**0.420**	**1**
	p	**.000**	**.**
	N	**162**	**162**

****p<.01.**

Tablo 3.7'ye göre ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müziğe yönelik tutumları ile müziğii günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir, r=0.420, p<.01. Buna göre, tutum arttıkça başarının da arttığı söylenebilir. Yapılan incelemede H0 hipotezinin geçersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum tutum ile başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu gösterir ve müzik dersine yönelik tutumları olumlu olan öğrencilerin, müzik dersinde daha başarılı oldukları söylenebilir.

4. Sonuç Ve Öneriler

4.1. Sonuç

Bu araştırma, ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müziğe yönelik tutumlarının müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarılarına etkisini sorgulamak amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada, öğrencilerin müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilme başarılarını belirlemeye yönelik araştırmalarda kullanılabilecek, geçerliği ve güvenirliği test edilmiş bir başarı testi geliştirilmiş ve bu testin hazırlanmasındaki aşamalar hakkında bilgi verilmiştir. 30 sorudan oluşan bu testin güvenirliği 0.78 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın birinci alt probleminde, "İlköğretim 8. sınıf öğrencilerin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna cevap aranmış, bu amaçla uygulanan tutum ölçeğinden elde edilen veriler Spss 11.5 paket programında istatistiksel olarak incelenmiştir. İnceleme sonucunda Tablo 3.3 oluşturularak değerlendirme yapılmıştır. Değerlendirme sonucunda öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziğe yönelik tutumları arasında 0.05 anlamlılık düzeyinde bir farklılığın olduğu tespit

edilmiştir. Buna göre, erkek öğrencilerin tutumlarının, kız öğrencilerin tutumlarına göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durum, genelde müzik derslerinde kız öğrencilerin daha endişeli olmaları ve dolayısıyla daha az olumlu tutum göstermelerinden kaynaklanabilir. Bu sonuç Akpınar (2006), Clevel (1991), Serin ve Mohammadzadeh (2008) tarafından desteklenmektedir. İkinci alt problemde, "İlköğretim 8. sınıf öğrencilerin cinsiyetlerine göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna yanıt aranmış, bu maksatla uygulanan başarı testinden elde edilen veriler Spss 11.5 paket programında istatistiksel olarak incelenmiştir. Tablo 3.4 oluşturularak yapılan değerlendirmede öğrencilerin cinsiyetlerinin müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında 0.05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Bunun sonucunda kız öğrencilerin müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarılarının erkek öğrencilerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durum kız öğrencilerin akademik başarı konusunu daha ciddiye almalarından kaynaklanabilir. Bu durum Akpınar (2006), Soltani ve Nasr (2010) tarafından desteklenmektedir. Üçüncü alt problemde ise, "İlköğretim 8. sınıf öğrencilerin cinsiyetlerine göre müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu maksatla öğrencilerin başarı testinden aldıkları puanlar ile tutum testinden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre ayrılarak Spss paket programında değerlendirilmiştir. Oluşturulan Tablo 3.6'daki bulgular incelendiğinde erkek öğrenciler için 0.01 düzeyinde anlamlı olduğu ve erkek öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı incelemenin kız öğrenciler için yapılması sonucunda Tablo 3.5'te belirlenen verilere göre 0.01 düzeyinde anlamlılık olduğu ve kız öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarıları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Her iki cinsiyet grubu içinde ilişkinin orta düzeyde çıkması özellikle temel bilgi, beceri, değer ve alışkanlıkların kazandırıldığı ilköğretim açısından üzerinde durulması gereken bir konudur. Burada dikkat çeken bir başka husus da, kız öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile bu dersi günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasındaki ilişkinin erkeklere göre daha düşük olmasıdır. Bu sonuçlar Akpınar (2006) tarafından da desteklenmektedir. Bütün bu alt problemler ile "İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?" sorusuna cevap aranmıştır. Yapılan istatistiksel çalışmalar sonucu Tablo 3.7' de belirlenen ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Bu sonuç Akpınar (2006), Freedman (1997),

Hançer ve diğ. (2007), Serin (2004), Serin ve Mohammadzadeh (2008), Soltani ve Nasr (2010), Turhan (2003), Yalvaç ve Sungur (2000) tarafından yapılan çalışmalarla da desteklenmektedir. Bu durum birinci ve ikinci alt problemler için yapılan incelemelerde cinsiyet ile müzik yönelik tutum ve müzik günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarı arasındaki ilişkilerden kaynaklanabilir. Bu alt problemler için yapılan istatistikler sonucu erkek öğrencilerin müziğe yönelik tutumlarının kız öğrencilerden daha olumlu çıkmasına rağmen, kız öğrencilerin müziği günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarıları erkek öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır.

4.2. Öneriler

Öğrencilerin müziğe yönelik tutumlarını ve müziği günlük yaşama aktarabilme başarılarını yüksek düzeye çekebilmek için öğrencilere bilimsel süreç becerileri kazandırılarak, basit malzemeler ve fikirler kullanılarak günlük yaşam ve çevre bir laboratuvar gibi gösterilmelidir. Bu öğrencilerin hem müziğe yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir, hem de kendi problemlerini çözmelerine yardımcı olabilir. Bu bakımdan bilimsel yöntem uygulamalarının günlük hayata aktarılmasına önem verilmelidir. Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin konuya çekilmesini ve canlı tutulmasını sağlamak amacıyla müzik konuları ve kavramları günlük hayatla, müzik teknolojisindeki yenilik ve gelişmelerle ilişkilendirilerek anlamlı öğrenme sağlanmalıdır. Bu bakımdan basit deneylere ve öğrenme aktivitelerine yer verilebilir. Görsel ve işitsel araçlardan daha çok yararlanılabilir. Öğrenciler, eğitim yaşantılarının ilk yıllarında müzik ile tanıştırılıp, müzik derslerine yönelik tutumlarının olumlu yönde gelişmesine olanak sağlanmalıdır. Öğrencilerin müziğe yönelik olumlu tutum geliştirmeleri için gerekli ortamlar sağlanmalı, alternatif öğretim etkinlikleri geliştirilmeli, öğretmenlere bu konu hakkında hizmet içi eğitim verilmelidir. Burada sadece öğretmenlere değil; anne ve babalara, hatta yazılı ve görsel basına da sorumluklar düşmektedir. Müziği veya müzik derslerinin sadece iyi bir müzikçi olmak için gerekli olmadığını, hayatı anlayabilmek ve hayatta başarılı olabilmek için bu derslerde edinilen bilgilere ihtiyaç olduğunu anlatmak gerekmektedir. Müzik dersine yönelik tutum ve başarı arasındaki ilişki dikkate alındığında, öğrencileri dersten soğutacak davranışlardan kaçınmalı, iyimser bir yaklaşımla öğrenci ders çalışmaya teşvik edilmelidir. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin müziği günlük hayatla ilişkilendirebilme başarıları istenen düzeyde değildir. Öğrenciler müziği sadece sınavlardan iyi not alabilmek amacıyla ezberlemeye, bilgiyi uygulama basamağına çıkmadan zihin içinde kısa süreli tutup unutma yoluna gitmektedirler. Bu bakımdan öğrencilerin, onlara öğretilen bilginin günlük hayatta ne işe yarayacağı ve nerede kullanıldığı gibi konuları fark etmeleri sağlanmalıdır. Öğrencilerin müziğe karşı olumlu tutum geliştirmelerinde öğretmenlerin ders içinde ve dışında öğrencileri teşvik etmesi önemlidir. Özellikle kız öğrencilerin tutumları erkeklerden daha düşük olduğu için kız öğrenciler biraz

daha teşvik edilmelidir. Bu bakımdan öğretmenler kız öğrencilerin müziğe karşı tutumlarını arttırmak için onların da ilgi duyabileceği değişik etkinlikler düzenleyebilirler. Yapılan araştırmanın bu konuda yapılacak olan araştırmalara örnek teşkil etmesi beklenmektedir.

KAYNAKLAR

A. A. Jdanov, Edebiyat, Müzik ve Felsefe Üzerine, çev. Fatmagül Berktay, Kaynak Yayınları, İstanbul, (1996).

Avşar Timuçin, Estetik, Bulut yayınları, İstanbul, (2002).

Ayten Kaplan, Kültürel Müzikoloji, Bağlam Yayınları, İstanbul (2005).

Aziz Çalışlar, Gerçekçilik Estetiği, D yayınevi, İstanbul (1986).

Anton Webern, Yeni Müziğe Doğru, Çev. Ali Bucak, Pan yayınları, İstanbul, (1998).

Ken Baynes, Toplumda Sanat, Çev. Yusuf Atılgan, Yapı kredi Yayınları, İstanbul, (2002).

Nurettin Fidan, Münire Erden, "Eğitim Bilimine Giriş", Kadıoğlu Matbaası, Ankara, (1986).

Otto Karolyi, Müziğe Giriş, çev. Mehmet Nemutlu, Pan Yayınları, İstanbul, (1995).

SAY, Ahmet; Müzik Tarihi, Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, S.565, (1994).

SELANİK, Cavidan, Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni, Doruk Yayıncılık, Ankara (1996).

Sufi Inayat Khan, İnsan ve Evren Arasındaki Köprü, Müzik, Arıtan Yayınevi, çev. Kaan Ökten, Tuğrul Ökten, İstanbul, (1994).

SUN, Muammer, Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları, Ajans Türk Yayını, Ankara (1969).

UÇAN, Ali; 1994, İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, S.115, (1996).

UÇAN, Ali; Müzik Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları Ankara (1996).

UÇAN, Ali; Türk Müzik Kültürü ve Kültürel Küreselleşme (2003).

Vural Yıldırım, Tarkan Koç, Müzik Felsefesine Giriş, Bağlam Yayınları, 3.Baskı, İstanbul (2006).